52646/P

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

MVSCVLORVM PATHOLOGIA

QVAM

SVMMI NVMINIS AVSPICIO

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

CHRISTIANO FRIDERICO CAROLO ALEXANDRO

MARGGRAVIO BRANDENBVRGICO BORVSSIAE SILESIAEQVE DVCE BVRGGRAVIO NORIMBERGENSI VTRIVSQVE PRINCIPATVS REL. REL.

EX DECRETO ILLVSTRIS ET GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE

PRAESIDE

D. IACOBO FRIDERICO ISENFLAMM

SERENISS. MARGGRAV. BRAND. ONOLD. ET CVLMB. A CONSIL. AVL. MED. ET ANATOM. PROF. PVBL. ORD. ACAD. IMPERIAL. NAT. CVRIOS. COLLEG. FACVLT. MED. H. T. DECANO.

PRAECEPTORE FAVTORE ATQVE PATRONO SVO AETERNVM DEVENERANDO

IN ALMA FRIDERICO-ALEXANDRINA ERLANGENSI

PRO GRADV DOCTORIS

SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS PRIVILEGIIS ET IMMVNITATIBVS LEGITIME OBTINENDIS

HORA LOCOQVE CONSVETO

AD D. XXV. MAII MDCCLXXIV.

PVBLICO AC PLACIDO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

AVCTOR ET RESPONDENS

IOANNES IACOBVS WEISS

TVRICO-HELVETVS.

ERLANGAE

LITTERIS WALTHERIANIS.

/P/WEI

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

347738

VIRIS

PRAECLARIS IN PATRIAM MERITIS MVNERVM AMPLITVDINE VIRTVTE ERVDITIONE CELEBERRIMIS CONSVLTISSIMIS GRAVISSIMIS EXCELLENTISSIMIS EXPERIENTISSIMIS

D O M I N O

IOANNI CASPARO WEISSIO

IN SVPREMO SENATV REIPVBLICAE TVRICENSIS PLEBIS TRIBVNO CONSVLTISSIMO, EIVSDEMQVE REIPVBLICAE AEDILI DIGNISSIMO SPECTATISSIMO PROPTER INSIGNEM REI MILITARIS PERITIAM IN ORDINEM SVMMORVM PATRIAE DEFENSORVM COOPTATO PATRVO SVO HONORATISSIMO.

D O M I N O

SALOMONI SCHINZIO

MEDICINAE DOCTORI EXCELLENTISSIMO IN SVPREMO SENATV REIPVBLICAE TVRICENSIS DVCENTVMVIRO GRAVISSIMO FELICISSIMIS APVD SVMMOS ET IMOS PRAXEOS EXPERIMENTIS CELEBRATISSIMO PATRONO MVLTIS DE SE NOMINIBVS PRAECLARE MERITO SVMMA OBSERVANTIA VENERANDO.

D O M I N O

PAVLO VSTERIO

REIPVBLICAE TVRICENSIS DVCENTVMVIRO GRAVISSIMO TRIBVS ZVR WAAG QVAESTORI MERITISSIMO ERVDITIONE AC VIRTVTE INCLYTO, MERCATORI FLORENTISSIMO AGNATO SVO IN OMNEM AETATEM COLENDO.

VT ET

VIRIS

VENERANDIS CELEBERRIMIS DOCTISSIMIS PIETATE ERVDITIONE MERITIS PRAESTANTISSIMIS OMNI OBSEQVII CVLTV OBSERVANDIS

D O M I N O

DAVIDI LAVATERO

PROFESSIONE PHILOSOPHICA IN ATHENAEO TVRICENSI NEC NON PRAEPOSITVRA VENERANDI CANONICORVM COLLEGII SVMMA CVM LAVDE DEFVNCTO; PATRONO SVMME SVSPICIVNDO OMNIBVS OBSEQVIIS MAXIMOPERE DEVENERANDO.

D O M I N O

IO. HENRICO VOEGELINO

ECCLESIAE TVRICENSIS AD SPIRITVM SANCTVM DIACONO FACVNDISSIMO FIDELISSIMO MERITISSIMO AVVNCVLO SVO OFFICIOSISSIME OMNI OBSERVANTIAE CVLTV PROSEQVENDO.

D O M I N O

IOANNI CONRADO WEISSIO

ECCLESIAE REGINODORPHIENSIS PASTORI FIDELISSIMO STVDIORVM SVORVM AVCTORI FAVTORI PROMOTORI PARENTI OPTIMO OMNI OBEDIENTIA ET FILIALI AMORE REVERENDO.

Hanc ſuam Diſſertationem

ſacram facit

Auctor et reſpondens

IOANNES IACOBVS WEISS.

DISSERTATIO
INAVGVRALIS MEDICA
DE
MVSCVLORVM PATHOLOGIA.

PROOEMIVM.

Eſſe ſolet plerorumque Medicorum officium frequentiſſimum, ſe conſulentibus prudenter conſulere. Sunt, qui morbos ſibi imminentes extimeſcunt, et, qua hos ratione euitare poſſint, anxie perſaepe quaerunt; ſunt, qui ſub ipſis iam gemunt morborum cruciatibus, et, quae ſibi ſint, ad hos celeriter debellandos, adhibenda remedia, magna ſciſcitantur ſollicitudine. Illis quidem, ſi non facilis ſemper, breuis tamen ſaepe eſt reſponſio Medica. Si adſint in corpore cauſſae quaedam, ad varios id morbos praediſponentes, ſi frequentes cauſſas occaſionales vitae genus exigat, illas, quantum fieri poteſt, tollere aut emendare conatur, has, quantum licet, euitare ſuadet Medicus. Si nullae huiusmodi cauſſae adſint,

ego quidem, praeter temperantiam, omnibus ad longaeuitatem neceſſariam, nullam vel noui vel ſuadere auderem Methodum prophylacticam. At grauius eſt, quod Medico incumbit officium, dum iam eſt aliquid praeter naturam in Corpore, quod functiones partium perturbat, dum iam cum ipſo morbo plus vel minus periculoſo confligatur aeger. Tum enim, quae ſint functiones perturbatae, quae perturbationis cauſſae, ſedulo inquirendum eſt. Quo enim functiones, quae perturbatae ſunt, magis ad vitae conſeruationem neceſſariae, quoue cauſſae difficilius eradicandae, eo maius eſt, in quo verſatur aeger, periculum, eo magis ad id auertendum, Medico vires intendendae. Magnam quidem hic vitae ſuae partem eo labore transigit, quo morbos, morborumque indolem exactiſſime cognoſcere ſtudeat, eo quidem fine, vt apta medela hos ipſos abigat, atque infirmum e periculo eripiat. Verum licet haec ſint inter ſe coniunctiſſima, mutuoque ſibi ſubueniant officio, biuio tamen ad vtrumque peruenturis eſt incedendum tramite *a*). Morbos enim in genere cogniturum, ſanum corporis ſtatum probe noſſe oportet, quo ſic ſit menſura obliqui rectum, et eo facilius, quae ſint in corpore praeter Naturam, perſpiciat; vlterior hinc argumentatio, quae inde turbari debeant functiones, quaeue oriri ſymptomata, docebit. Verum *Medicus ad aegrum accedens* haec ſymptomata primum conſiderat et colligit, ac ita ad laeſionem praecipuam ſeu morbum duci-

a) Eleganter duplicem hunc diſtinguit Medici ſcopum Ill. nuncque B. LVDWIGIVS de Methodo doctrinae Medicae, praecipue Part. II. Cap. III, Sect. I. de cultura ſtudii Medici vniuerſi p. 132. ſqq. et Part. II. Cap. IV. Sect. IV. de conſignandis praecipuis rebus ad morbos eorumque medelam pertinentibus.

ducitur, in cuius autem examine nunquam tuto procedet, niſi inde ad cauſſarum conſiderationem regrediatur *b*). In ipſis ergo aegris hic morbos aggreditur, eosque tollere ſtudet, quos ille in ſcriptis aliorum, ſuaque meditatione et argumentatione eminus quaſi contemplatur. At et id accedit differentiae, quod huiusmodi meditatione ea eliciamus inuenta, quae latiſſimae ſint extenſionis ad ingentem numerum infirmorum applicanda, nulli ſoli propria, cum contra ea, qui circa ipſos decumbentes verſantur, et quae ad ſingulorum corpus et quae ad ipſum morbum pertinent, exacte conferendo, hunc ipſum, quem profligare ſtudent, morbum perſcrutentur. Nemo vnquam Medicorum aut febrem vidit atque ſanauit aut inflammationem, niſi ſemper in corpore, vt vocant Philoſophi, indiuiduo exiſtentem, nec febrem nec inflammationem profligauit, ſed virum his adfectum morbis conſeruauit. Male de ſyſtematis in vnaquaque ſcientia conditi iudicaret pretio, qui inde nullius eſſe vtilitatis propoſitiones huiusmodi aut cognitiones vniuerſales, et ad ſola, cum quibus res nobis eſt, indiuidua reſpiciendum eſſe, concludere vellet. Triſtis inde valdeque caecutiens ſolis iuuantibus atque nocentibus innixa naſceretur Empiria, in ſolis quippe indiuiduis experienda. Confluit iam ſic in vnum tramitem biuium, et vtriusque arctum apparet vinculum. Et in omni indiuiduo caute inueſtigandi ſunt et perſcrutandi morbi, et generalis morborum cognitio ad medelam nobis viam indigitat. Vtraque ſic via Medico incedendum eſt. Morborum ſi genera reſpexerimus, ad eas cumprimis, de quarum laeſione conqueruntur infirmi, functiones reſpiciendum erit, vt inde non ſolum, num in fluidis, num in

b) Idem Ill. LVDWIGIVS Inſtit. Patholog. Part. I. Cap. I. §. 12.

ſolidis haereat labes, pateat, verum etiam vt nobis, quae pars e maſſa humorum, quae pars ſolidorum potiſſimum vel aegrotet vel adficiatur, et quae ſit inter plures morbos ſimilitudo cauſſaque ſimilitudinis, innoteſcat. Vtile ſic Medico rationali morbos partium ſimpliciſſimarum corporis noſſe, perutile eos perſpicere, quibus ſimpliciores corporis partes laborare poſſunt, at vtiliſſimum eſt, eos probe trutinare, qui in partes corporis organicas cadunt, harumque impediunt, quae ad commodam noſtram vitam requiruntur, actiones. Latiſſima eſt per totum corpus noſtrum Muſculorum extenſio, vſus, ſi etiam vitales huc retulerimus actiones, ampliſſimus. Verum etiam frequentiſſimi adeo, in quibus harum partium labefactantur actiones, morbi, ita quidem, vt impeditae functionis cauſſa vel in ipſis ſit Muſculis, vel hi vitio aliarum partium in ſua impediantur functione. Primi ſolum mihi vere Muſculorum morbi dici poſſe videntur, dum ſcilicet id, quod praeter naturam in ipſis Muſculis eſt, eos ad functionem ſuam reddit ineptiores. Variae, dum infirmos huiusmodi morbis laborantes viſitarem, animum meum ſubiere meditationes, de modo ſcilicet, quo commode hi morbi et diuidi poſſent et explicari, dum, ſi plures Muſculorum morbos ad cauſſas quasdam communes et generales reduxero, magnam mihi in ipſa medela naſcituram ſperarem facilitatem. At manum, ſeu mentem potius, labori applicans, non hunc adeo facilem expertus ſum, et exacte inquirens, qui proprie eſſent et ſoli et veri Muſculorum morbi, quae horum cauſſa proxima, quae commoda diuiſio, ſemper fere vel ad morbos aliarum quoque partium delapſus ſum, vel meditatione arctioribus limitibus circumſcripta, non omnes, vt oportuerat, Muſculorum morbos exhauſi. Cum igitur nunc

mihi,

mihi, ad ſummos in arte ſalutari honores aſpiranti ſpecimen publicum inaugurale exhibendum ſit, non mihi incongruum viſum eſt, huius loco pauca huc pertinentia proferre. Non ea eſt mens mea, nec id paterentur diſſertationis limites, vt ipſam Muſculorum Pathologiam exhauriam, omnesque et ſingulos muſculorum morbos prolixe deſcribam atque pertractem, verum id potius mecum conſtitui, vt ipſius Pathologiae Muſculorum concinnandae ſeu delineandae ſaltem periculum facerem, atque ſic eas, quae in hoc labore ſeſe mihi obiecerunt, difficultates atque dubia proponerem.

§. I.

De morbis igitur muſculorum in genere, ſeu de ea potius doctrina, qua hi morbi et diuiduntur et pertractantur, pauca dicturus, non eſt, quod prolixae omnium corporis humani muſculorum enumerationi, neque eorum fabricae deſcribendae, neque eorum functioni explicandae inſiſtam, cum non ſolum praeſtantiſſimorum virorum induſtria nitidiſſimae atque ampliſſimae eorum proſtent delineationes atque deſcriptiones *c*) verum etiam a ſummis Viris actiones muſculorum, atque Phaenomena in his obuenientia adeo ſolide explicata ſint *d*), vt facile ego nunc his inniti atque in iis acquieſcere poſſim. Verum alia

 illico,

c) Vt ſplendidiſſima tantum adferam: WILLIAM COWPERS Anatomy of humane bodies, with figures. Lond. 1698. GODEFR. BIDLOO Anatomia humani corporis Amſtel. 1685. (de lite inter hos duos autores orta vid. GOELIKE Hiſtor. Anatom. p. 175. ſqq.) Praecipue B. ALBINI Explicat. Tab. Anatom. BARTH. EVSTACHII.

d) Ill. de HALLER Element. Phyſiol. Tom. IV. Lib. XI. Sect. I. II. III.

illico, neque in tractatione mea, vt arbitror, inutilis ſeſe mihi offert quaeſtio, dum ſcilicet in eos, qui in ſolos muſculos quadrant, morbos inquiro, eos, qui et alias corporis partes adficere poſſunt, excluſurus, paucos tamen ſic morbos vere muſculares mihi remanſuros iam nunc praeuidens. Ad partes quidem ſolidas corporis humani muſculos referre nemo certe dubitabit, poſthabita ſcilicet illa exigua fluidi quantitate, quae ad actionem muſculi, aut et illa, quae ad conſtituendum gluten elementorumque nexum efficiendum requiritur. Verum concinna admodum et multarum meditationum vtiliſſimarum foecunda eſt diuiſio, dum partes corporis ſolidae in ſimpliciſſimas, in ſimilares ſiue ſimplices atque in organicas diſpeſcuntur. Simpliciſſimae quidem non ſunt, niſi ipſa vltima elementa ſua cohaeſione fibras conſtituentia, ſimilares eae, quae ſingulae e fibris conflatae in toto corpore, ratione ſubſtantiae, fabricae et functionis ſibi ſimiles ſunt, et demum Organicae, quae e ſimilaribus ſed modo diſſimili compoſitae ſunt, ita vt inde in ſubſtantia, in ſtructura et in functione maxima naſcatur differentia atque varietas. *Ad ſimplices, ſi recte loqui velimus, non niſi fibrae pertinent, ex quibus omnes reliquae partes mirabili artificio ſunt compoſitae e).*

§. II.

e) B. HEISTERVS in Compend. Anat. pag. 9. . . *Latiori ſenſu etiam Anatomici huc referunt omnes partes ſequentes, ad ſenſum quaſi ſimplices ſiue ſimilares, id eſt reliquis organicis, vt digito, manu, corde, pulmone etc. ſimpliciores: dum illae, licet non vbique omnes, ad harum compoſitionem concurrunt. Tales ſunt Arteriae, Venae, Nerui, Membranae, Ligamenta, Muſculi, tendines, pinguedo, vaſa Lymphatica, vaſa lactea, ductus excretorii, oſſa, Cartilago, vngues, pili, Glandulae: reliquas partes ſolidas,* ſeu potius e pluribus partibus ſimilaribus ad certam et peculiarem functionem diuerſo modo compoſitas, *ad partes* diſſimilares ſeu organicas referunt.

§. II.

Neque forte aliquis, iuſto me longius meam petere tractationem arguet, ad ipſa quippe elementa vel partes corporis ſimilares vel diſſimilares adſcendentem. Dum enim in varias haſce partes, diuerſo ſcilicet reſpectu, variae cadant morboſae adfectiones, dumque mihi nunc in eos proprie morbos inquirendum eſt, quibus, excluſis aliis partibus, ſoli muſculi adfici poſſunt, non certe inutile videtur diſquirere, ad quasnam inter triplices has corporis partes muſculi vere referendi ſint, vt inde, quibus ipſi obnoxii ſint morbis, eo facilius poſſit determinari. Solent quidem manifeſte ad partes ſimplices et ſimilares referri *muſculi f)*, nec, vt videtur immerito, cum ſit inter omnes in toto corpore, magna et ſubſtantiae et compoſitionis et functionis ſimilitudo. Verum ſi eos, qui Muſculorum debitam actionem labefactent, morbos intueamur, inque eorum exactius cauſſas inquiramus, neceſſarium fere arbitror, in hac explicatione triplici reſpectu Muſculos conſiderare, fibras ſcilicet ipſas e quibus conflantur, lacertos, ipſosque muſculos vt partes ſimilares, et denique vt partes organicas e fibris muſcularibus neruisque et vaſis intertextis compoſitas, quippe quarum partium ad integritatem muſculi acceſſus requiritur. Si enim ad naturalem muſculi actionem debita et elementorum cohaeſio et ipſarum fibrarum denſitas et elaſticitas ſit neceſſaria, hac laeſa et illam turbari facile perſpicitur; Si in fibris muſculi ſani et *vim contractilem* g) et *vim inſitam, ſi ſtimulus acceſſerit, certe excitandam h)* adeſſe oportet, etiam hanc variis cauſſis, variisque modis augeri poſſe vel minui, ſicque muſculi praeternatu-ralem

f) B. HEISTER. loc. cit.

g) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. Lib. XI. Sect. II. §. I.

h) ibid. §. V.

ralem effici functionem ſponte patebit; Si denique muſculum totum in debita ſua conſideremus et conformatione et actione, praeter ipſas fibras muſculares, earumque et elaſticitatem et contractilitatem, et celluloſae telae *i*) implicatio, et adipis *k*) immerſio, et Arteriarum *l*), Venarum *m*) et Vaſorum lymphaticorum *n*) et Neruorum *o*) acceſſus atque diſtributio debita, ſicque et horum omnium integritas requiritur, vt ſuam debite actionem Muſculus praeſtare poſſit, quippe quam, ſi in vlla harum partium ad fabricam Muſculi accedentium quoddam vitium latuerit, neceſſario aut prorſus impediri aut minus commode ſuccedere oportet.

§. III.

Verum paullo haec diſtinctius explicanda et a ſe inuicem ſeparanda ſunt, ſi de ſolis Muſculorum morbis ſermo ſit et quousque Muſculorum Pathologia locum inueniat, et quibus haec ſit limitibus circumſcripta, determinare oporteat. Licet enim nec nunc nec vnquam in *ſubtilitatem incidere ſenſibus abditam, nec vtilem Medico p*) velim, non tamen prorſus inutile arbitror, in explicatione eorum, quibus muſculi laborare poſſunt morborum, et ipſas illas ſimpliciſſimas, e quibus faſciculi atque lacerti componuntur, fibras, et quae in has cadere poſſunt vitia paulisper intueri. Quod ſi iam in genere in eo omnis conueniat ſubſtantia muſcularis, vt ad motum quendam alternum efficiendum et apta ſit et creata, non male inde argumen-

tabi-

i) ibidem §. VII.
k) ibid. §. VIII.
l) ibid. §. IX.
m) ibid. §. X.
n) ibid. §. XI.
o) ibid. §. XII.
p) BOERHAVE Inſtitut. med. §. 703.

tabimur, vbicunque fuerit in corpore ſubſtantia quaedam muſcularis, ſeu qualiscunque fibrarum muſcularium ſeu faſciculus ſeu ſtratum, ibi fieri vel fieri poſſe motum quendam alternum, nec fieri in corporis partibus ſolidis motum huiusmodi, niſi a fibris muſcularibus. Fateor tamen, vltimam hanc argumenti partem aliquam admittere reſtrictionem, cum fiant in corpore quidam motus exigui, quos a muſculis pendere, vel quorum ipſa inſtrumenta muſcularia aegre ad oculum demonſtres. Refero huc notiſſimam illam et ſaepe cum moleſtia quadam et ingrato ſenſu fientem pupillae conſtrictionem, quam licet olim *muſculis ciliaribus* attribuere ſoliti ſint *q*), tamen hodie ſummorum virorum ſolertia euictum eſt, non a muſculis pendere, quippe abſentibus *r*), ſed ipſorum potius vaſculorum maiori vel minori expanſioni et explicationi. Poſſem tamen, cum non mihi nunc muſculi ciliares probandi ſint, ſed id euincendum, omnem motum ſcilicet alternum atque reciprocum a fabrica muſculari pendere, etiam haec aliquo modo

q) Tanquam totidem exiguis *muſculis* annectitur, his ſe contrahentibus, humorem cryſtallinum commoueri neceſſe eſt . . . ligamentum hoc ſtamineum proceſſus quidam tunicae choroidis eſt, quem *muſculoſum* recentiores obſeruarunt. BOHN Circul. Anat. Phyſiol. Progymnaſ. XXVII. p. 425. E margine pupillae emergunt fibrae neruoſae et *muſculares*, quae in limbum orbicularem deſinentes et introrſum flexae ligamentum arcus inſtar et vinculi humori cryſtallino incumbens conficiunt ciliare, vt . . . pupilla amplietur et dilatetur. FRID. HOFFMANN Med. Rat. Syſt. Tom. I. Lib. I. Sect. III. Cap. IV. §. V.

r) In omni certe animalium genere Proceſſus Ciliares absque vlla *muſculoſa* ſunt fabrica, mere *vaſculoſi* vaſculis ſerpentinis percurſi, molli facti membrana. Ill. de HALLER Elem. Phyſiolog. Tom. V. Lib. XVI. §. XXVI.

modo in rem meam conuertere. Dum enim de ſubſtantia vaſculoſa hic ſermo eſt, et vaſa arterioſa intertexta eſſe oportebit; *Verum Arteriarum pars ad muſculos pertinet s)*, eſt quippe arteriis ſua quoque *tunica muſculoſa t)* vt adeo poſſit etiam in ipſa hac ſubſtantia muſculoſa eſſe vitium, quod et vaſculis, et ipſi hinc pupillae praternaturalem inducat ſtatum, nec forte prorſus inutilis inde naſceretur quaeſtio, num adfectiones pupillae, vt Synizifis atque Mydriaſis quoque ad morbos muſculares, an etiam ad morbos Vaſorum et Neruorum referendae ſint, praecipue ſi ad Phaenomena in Amauroſi et Apoplexia occurrentia exacte attendamus.

§. IV.

Non tamen eſt cur nunc vix in limine tractationis conſtitutus dubiis iam inhaeream, certitudini potius, quoad licuerit, inſiſtens, non tamen prorſus dubia euitaturus. Certum igitur eſt, in omnibus corporis partibus, quae fibras muſculares continent, motum quendam alternum exerceri, huncque ab ipſis hiſce fibris muſcularibus pendere. At non hae vnquam agere poſſunt, quin earum diminuatur longitudo, id eſt, quin ipſae fiant breuiores. Qui demum cunque modus huius contractionis, vel per veſiculas, vel per rhombos, vel criſpationem, vel ipſam glutinis naturam, inter ingenioſas hypotheſes verus ſit, eo tamen ſemper res redibit ad debitam fibrae contractionem et actionem neceſſario debitam requiri ipſam particularum elementarium cohaeſionem. Iuſta igitur fibris eſſe debet et *denſitas* et *elaſti-*

s) Tom. IV. Lib. XI. Sect. II. §. VIII.

t) Tom. I. Lib. II. Sect. I. §. VII.

elaſticitas u), vt, ſi de fibris muſcularibus ſermo ſit, motus *elaſticus, vitalis et muſcularis* debito modo exerceri poſſit *x*). Elegantiſſime quoque hanc vim triplicem fibrarum muſcularium diſtingui, et *vim mortuam y*), *vim viuam z*) et *vim neruoſam a*) nominari video. Iam ſi primam illam vim mortuam vel omnibus filis communem, vel fibrae animali magis propriam conſideremus, facile quidem apparet, hanc vel auctam eſſe poſſe vel imminutam, pro varia elementorum vel copia vel cohaeſione. Naſcitur nobis inde idea fibrae vel iuſto laxioris *b*), et debilis *c*) vel iuſto rigidioris *d*).

§. V.

Licet quidem facile perſpiciam, vtramque huiusmodi conditionem omnis fibrae eius quoque turbare atque impedire debere iuſtam functionem, licet, ſi is fibrae muſcularis ſit ſtatus, etiam eius ſic debitam labefactari contra-

 ctio-

u) Ill. LVDWIG Inſtit. Pathol. Part. I. Cap. II. §. 20. 21. 22.

x) Idem Inſtit. Phyſiol. Cap. VII. §. 327.

y) Ill. de HALLER. El. Phyſ. Tom. IV. Lib. XI. Sect. II. §. III.

z) ibid. §. VI.

a) ibid. §. XV.

b) Laxitas nimia adeſſe intelligitur, quando fibrae impetum vitalis motus ſine ſolutione cohaeſionis quidem ferunt, ſed a parua vi diſtractae nimis fiunt ſe ipſis longiores. Ill. van SWIETEN Comment. in Aphor. Boerhav. T. I. p. 38.

c) Fibra ſolida tunc *nimis* (ſic lego pro *minus*, vt in mea Editione reperio) debilis dicitur, quando non poteſt integra cohaeſione ſuſtinere illum motum, qui ad functionum exercitium in ſanitate requiritur. Idem pag. 22.

d) Rigiditas fibrae nimia eſt illa adunatio partium minimarum, quae tam valide faciat eas cohaerere, vt non cedant illi actioni fluidorum, quae ſuperare debet hanc reſiſtentiam, vt maneat ſanitas. BOERHAV. Aphorism. de Cogn. et Cur. Morb. §. 31.

ctionem, nemo dubitet, ego tamen num huic reſpectui ſuperſtrui poſſit Muſculorum Pathologia, horumque morborum diuiſio, nullatenus video. Dum enim *tota corporis humani fabrica ex fibris conflata eſt e*), et in omnes totius corporis fibras nimia cadere poſſit vel laxitas vel rigiditas, nollem in diuiſione morborum muſcularium, fibrarum muſcularium vel laxitatem vel rigiditatem, quippe omnibus corporis fibris communem pro fundamento ponere, morbosque inde orientes diſpeſcere. Sic *in Cachexia habitus corporis valde laxus et ſpongioſus adeſt, qui in fibrarum mollitie conſiſtit f*), ſic e contrario in ſummo ſenio *omnia ſolida obrigeſcunt* g) tumque et ipſos muſculos, dum ex fibris compoſiti ſunt, et has eadem labe adfici, et ad motum efficiendum fieri debere ineptiores facile largior, verum eadem degeneratio omnibus fibris accidit, nec adeo pro adfectione tantum fibrarum muſcularium haberi poteſt. *Virus* quidem *Rachiticum debitam firmitatem carneis corporis partibus ſubripit h*) *et muſculorum robur et actiuitatem minuit i*), vt etiam *in Rachiticorum Cadaueribus* plerumque *omnes articuli flexiles maneant k*), *in Scorbuto pigritia inſolita et muſculorum omnium . . . quaſi fatigatorum aut contuſorum ſenſus l*). At male inde concluderem virus vel rachiticum vel ſcorbuticum ſolas fibras muſculares aggredi, iisque hanc labem inurere; *oſſibus* enim, ſimul *maxime* infe-

e) Ill. LVDWIG Inſtit. Phyſiol. Part. I. Cap. I. §. 126. Ill. de HALLER El. Phyſ. T. I. Sect. I.

f) FRID. HOFFMANN Med. Rat. Syſt. Tom. IV. Part. IV. Cap. XIII. §. VII.

g) Ill. LVDWIG Inſtit. Phyſiol. Part. I. Cap. V. §. 273. 274. 275.

h) Ill. van SWIETEN Comment. Tom. V. pag. 597.

i) ibid. pag. 607.

k) ibid. pag. 612.

l) BOERHAVE de Cogn. Morb. Aphor. 1151.

infeſtum eſſe Scorbutum certa et numeroſa obſeruata docent *m*), haecque materia *ex labiis, gingiuis, ore, naribus, pulmonibus, ſtomacho, hepate, liene, pancreate, inteſtinis, vtero, renibus haemorrhagias excitat n*) hinc et has partes earumque vaſa deſtruit; et *virus rachiticum miras oſſium deformationes efficit, eorum incrementum turbat, et ſolitum oſteogeniae ordinem inuertit . . . et ſolidis partibus praecipue oſſibus noxam infert o*). Adeo hinc non peculiaris quaedam materia ſolas fibras muſculares adficiens cognoſcitur, cum talibus in morbis omnis ſolidorum compages laedatur, nec et vllam aliam huiusmodi materiam mihi cognitam eſſe fateor, quae in ſola fibrarum muſcularium elementa, eorumque cohaeſionem ſic ſuam exerceat vim, vt harum laedat actionem, et reliquae totius corporis compagi parcat. Nec inde mihi in ſolius fibrae muſcularis vel ipſorum muſculorum morbos inquiſituro, hosque iuxta cauſſas ſuas diuiſuro, magnam lucem affundi, aut ſolidum ſuppeditari fundamentum video.

§. VI.

Cum igitur ſola vis mortua ſolusque elementorum cohaerendi niſus praeter naturam conſtitutus in explicandis muſculorum morbis infirmum praebeat fundamentum, cum vel flacceſcentibus vel rigeſcentibus omnibus corporis fibris, et eandem fibris muſcularibus mutationem accidere neceſſe ſit, nec ſit vel laxitas vel rigiditas ſolius muſculi vitium, ſolius muſculi actionem laedens; in alias iam et quidem fibris muſcularibus magis proprias qualitates, in-

 qui-

m) Ill. van SWIETEN Comment. Tom. III. p. 612.

n) BOERHAVE ibid. Nro. 3.

o) Ill. van SWIETEN Comment. Tom. V. pag. 611.

quirendum erit, vt ſic, qui ex his laeſis morbi in ſolis muſculis oriri poſſint cognoſcatur. Sunt vero illae, vt ſupra dictum, praeter vim atque contractilitatem mortuam, vis viua ſeu irritabilitas, et vis neruoſa, atque haec vltima vel ſtimulans vel ſentiens. Subtiliſſimae certe indaginis eſt vnaquaeque harum facultatum, longiſſimae nobis ſuppeditans diſquiſitionis materiam, non tamen nunc pro ſcopo noſtro neceſſariae. Licebit ergo mihi nunc breuitatis cauſſa, omnes has fibrae muſcularis vires duplici ſaltem reſpectu conſiderare, et vim ſeu cohaeſionem et contractilitatem mortuam, robur phyſicum, contra ea irritabilitatem et vim neruoſam communi nomine roboris vitalis deſignare, quatenus ſcilicet vel cum ipſa vita animalis perit, vel haud adeo diu poſt mortem remanet, cum vis mortua non niſi cum ipſa fibra intereat. Quamuis enim ab ea opinione remotiſſimus ſim, qua irritabilitatem prorſus eandem eſſe cum facultate ſentiendi putatur, cum, quae vtramque intercedat differentia, ſolidiſſime doceatur *p*), me tamen nunc commode in hac diuiſione ſubſiſtere, et de his viribus a robore vitali pendentibus communi nomine loqui poſſe, ex iis, quae paullo poſt ſequentur, apparebit.

§. VII.

Omnibus quidem totius naturae corporibus ineſſe quendam motum, ſeu impulſum ſaltem ad motum, certo ſecuturum, quam primum motus obſtaculum remoueatur, eleganter in Phyſicis docetur *q*), huicque motui et niſui deſtru-

p) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. Lib. XI. Sect. II. §. V. IX. X. Ill. DELIVS Diſſert. Theoria Toni, magnum Medicinae incrementum §. XI. XII. XIV.

q) Vide quae de hoc motu ingenioſe dicat Cel. MÜLLERVS in Editione Syſtematis Naturae Ill. LINNAEI Tom. III. in Praefatione pag. 17. 18. ſqq.

deſtructio et generatio corporum naturalium ſicque ipſius mundi conſeruatio, ſapientiſſimo numinis conſilio ſancita attribuitur. Poſſem ergo huc quoque et ipſos motus a grauitate corporum, et motum inteſtinum in fermentatione et ipſa putredine referre. Sed tantum abeſt vt huius generis motus in ipſos corporis viui muſculos quadret, vt potius motibus a robore vitali pendentibus contrarius ſit, nec niſi imminuto vel exhauſto et deleto robore vitali oriatur. Ea enim eſt muſculorum omnium in corpore indoles, ea functio, vt non ſolum ſuarum fibrarum abbreuiatione moueantur ipſi, verum etiam vt ſimul partes vel membra quibus annectuntur vel immerguntur, trahant, ſicque moueant, perpetuo alioquin ſine motu manſura, niſi illo quem contractilitas ſeu omnis fibrae animalis vis mortua efficit, nunquam ad verum motum muſcularem ſuffectura. Immerguntur, inquam, ſeu intexuntur. Meminiſſe enim oportet ſi de morbis vere muſcularibus agendum eſt, et ipſas fibras ſeu tunicas muſculares, vt inteſtinorum, veſicae, et huiusmodi partium quoque conſiderandas eſſe.

§. VIII.

Quod ſi igitur haec actio a robore vitali pendens muſculis propria eſt, quod ſi eam contractione et abbreuiatione fibrarum fieri certiſſimum eſt, pauciſſimis nunc, quo hic motus a motu corporum vniuerſali (§. VII.) et a contractione fibrae mortuae differat, dicendum erit. Ad quatuor vero hanc differentiam momenta redire video. Maxima ſcilicet eſt, qua accedente ſtimulo contrahuntur fibrae muſculares celeritas, tum in plerisque alterna eſt poſt irritationem et contractio et relaxatio; accedit maxima et

ſaepe

ſaepe longe vltra dimidium fiens fibrarum abbreuiatio; *r*) denique ingens pro volumine muſculi robur *s*). Coniuncta tamen haec plerumque in conſideranda muſculorum actione ſumo, nec in ſola vel celeritate vel ingenti robore acquieſcere vellem, ſumme celeris pulueris pyrei effectus, vel ingentium funis aqua conſperſi virium memor. Si iam hae vires, haeque proprietates muſculis inſunt, vel in ipſis ſolum et proprie fibris muſcularibus iam latent, vel aliunde eas muſculis impertiri neceſſe eſt. Ineſſe quidem ipſis fibris muſcularibus tantam tamque validam contractilitatem, quae toties robur Phyſicum et cohaeſionem elementorum ſuperet, quam difficillime perſpicio, qua demum cunque attentione et robur fibrae mortuae et glutinis naturam meditor. Si enim in quacunque fibra mortua elementorum cohaeſionem et eiusdem contractilitatem intueor, vtramque video, et quaſi inuerſa ratione pro diuerſo humiditatis vel ſiccitatis gradu differre. Ingens certe et ſtupendum pro ratione voluminis ſui ſuſpenſum fert pondus, antequam rumpatur, filum bombycis, telae araneae, Seta equina, chorda muſica *t*), verum cunctae hae fibrae, ſi demum, pondere appenſo aucto, rumpantur, a loco rupturae vtraque extremitas reſilit quidem, ſed ita, vt in lineas curuas et ab axi tendentiae recedentes abeat, eiusdem vt antea, aut parum certe minoris longitudinis, vt parum adeo in ſe ipſam retracta vel abbreuiata fibra videatur, verum eo altius reſilit, eoque magis ab axi tendentiae

r) Muſculum dimidio breuiorem fieri poſſe certum eſt . . . Inteſtina ſaepe ad nihilum rediguntur. Ill. de HALLER El. Phyſiol. T. IV. pag. 472.

s) ibid. pag. 483. ſqq.

t) MVSCHENBROEK de Cohaeſion. Corpor. pag. 521. 522. 523. 524.

dentiae recedit, quo ipſa fuit validior, quo ſiccior, quoue maiori hinc pondere rupta eſt. Secus ſe id in fibra humida et glutinoſa habet. Dum enim inter binos digitos ſpiſſam glutinis guttam diſtraho, filum ductile inde natum tandem rumpitur, tantamque exhibet contractilitatem, vt vtraque extremitas, omnem amittens longitudinem in ſe ipſam penitus redeat, et vtrique digito ſub forma dimidiae guttulae adhaereat, verum adeo exigua eſt particularum huiusmodi filum glutinis conſtituentium cohaeſio, vt vel minima vi ſeu minimo pondere disrumpatur, vt adeo fere hinc concludi poſſit, cohaeſionem eſſe eo debiliorem, quo eſt maior contractilitas, quoue fibrae maior humiditas, et vice verſa, eo eſſe cohaeſionem et robur Phyſicum firmius, quo eſt minor contractilitas, quoue fibra minus humida.

§. IX.

Vtrumque hoc ad ipſas fibras, e quibus et faſciculi et ipſi demum muſculi componuntur, applicare tentans, magnas iam incurro difficultates. Muſculos enim cum illis fibris valide adeo cohaerentibus, ſed admodum parum contractilibus comparare, maxima vetat diſſimilitudo, ſcilicet peculiaris illa fibrarum muſcularium contractilitas, qua in ſe ipſas retrahuntur et accurtantur, nullum niſum ab axi tendentiae recedendi exhibentes. A glutinoſis autem his fibris adeo contractilibus fibras muſculares differre, firma ſatis harum cohaeſio, in cuiusuis carnis vnaquaque fibra diſcerpta facile experiunda docet. In his ergo fibris, de quibus paullo ante dictum, maxima contractilitas minimam cohaeſionem, valida cohaeſio minorem contractilitatem efficit, vt hinc neutra ad fibras

muſculares applicari poſſit. Exercent tamen hae vires ſat validas non e celeritate ſolum, qua membra, quibus annectuntur, mouent, verum e ponderum, quae eleuant, grauitate diiudicandas. Quae ergo cum vires huic reſpondentes effectui, vt ſupra dictum eſt, ſolis muſculis atque fibris non inſint, aliunde eas in muſculos deferri oportet. At maxime notabiles, in quas incidere coniectura poteſt partes, vaſa ſunt et nerui. De vaſis quidem ne ſuſpicabitur quisquam, qui celeritatem motus muſcularis cum tarditate motus fluidorum in vaſis minoribus comparauerit, dumque ſic nulla alterni motus ratio perſpici poſſit. Soli ergo nerui ſuperſunt, qui Muſculis, praeter eam, quae ipſis ineſt particularum cohaeſionem et vim ſeu contractionem mortuam, illas, quas in actione ſua exſerunt, vires communicare poſſunt, a Vegetabilium quorundam irritabilitate *u*), alterno cumprimis motu maxime differentes, et poſt ipſam ſeparationem a cerebro et reliquo Syſtemate Neruorum ſatis diu adhuc ſuperſtites, verum tandem, ob ipſam hanc ſeparationem amittendas *x*).

§. X.

u) IOH. ELLIS de Dionaea Muſcipula ex Editione et verſione Ill. SCHREBERI. Ill. OETINGER de Irritabilitate Vegetabilium Reſp. D. D. GMELIN.

x) In viuo haec vis elaſtica longe maior adhuc deprehenditur, quae deinde ſub Toni vitalis vel alio adhuc nomine quibusdam venit, qui nihil aliud eſt, quam vis fibris pro contactus mutui ratione inſita Phyſica, qua aut poſt extenſionem vel elongationem, in priſtinum ſtatum naturalem ſe reſtituere, aut quouis alio modo in arctius ſpatium ſe conſtringere conantur, et quae poſtea, quantum neruos concernit, ſecundum integritatem eorum et liquidi neruei potiſſimum determinatur, creſcit, et longe euidentiores maioresque priore effectus in fibris operatur. Ill. SCHMIDEL Diſſ. de Actione Neruorum. §. XIII.

§. X.

Iam huc confero *Muſculum Cadaueris ab eo pondere paucarum librarum facile lacerari*, *quod pondus facillime viuus tuliſſet, et muſculos flexores tibiae, qui totum corpus in gradiendo ſuſtinent, eosdem pauciſſimis libris appenſis lacerari y)*, et neceſſario inde eo adducor, vt credam illas vires, quas muſculi praeter vim, qua elementa cohaerent, exſerunt non iis ipſis ineſſe, ſed aliunde, et, vti dictum eſt, ab ipſis Neruis aduenire. Quamuis enim altera roboris vitalis pars, ſcilicet Irritabilitas, adhuc in Muſculis poſt ipſam mortem vel Muſculi a Cerebro et Neruis ſeparationem ſatis ſaepe diu ſuperſit, nollem tamen inde argumentari nullam prorſus eſſe irritabilitatem inter et vim per Neruos aduectam connexionem. Aeque enim ſic ſcimus calorem animalium calidorum a motu fluidorum progreſſiuo pendere, neque tamen minus et poſt mortem corpora ipſa, et auulſas a corpore partes aliquamdiu adhuc calere, licet iam motus fluidorum progreſſiuus ceſſauerit, aut licet nullus amplius ſit partis auulſae cum corde et Syſtemate Vaſorum nexus, vt adeo non iuſta videatur argumentatio, qua per ſubſiſtentem adhuc aliquamdiu calorem concluderem, non hunc motui fluidorum progreſſiuo et actioni cordis et vaſorum deberi. Vis igitur viua atque Irritabilitas muſculorum, accedente quocunque ſtimulo, alterna cumprimis contractione et relaxatione fibrarum, ſicque vero motu manifeſtatur, ita vt in huiusmodi motu vera muſculorum actio conſiſtat. Modum quidem, quo aut materia neruea, aut expanſio ſubſtantiae medullaris neruorum fibris muſcularibus intexta his etiam hanc vim viuam et muſcularem impertire, et aucto affluxu hanc

y) Ill. de HALLER El. Phyſ. Tom. IV. pag. 555.

ipſam vim excitare, verumque motum efficere poſſit, me vix perſpicere candide fateor, neque tamen ideo mea coactus meditatione, de re ipſa dubitare auderem, eoque magis cum etiam maximi Viri non animalem ſolum et voluntarium motum, ſed etiam ipſam vim muſcularem Neruis eſſe praecipue tribuendam cenſeant *z*).

§. XI.

Liceat mihi ad hanc, in qua verſor, obſcuram cognitionem et aliam adiicere dubitationem, an ſcilicet et quomodo fieri poſſit, vt ſaepe pro voluntate noſtra, vt videtur, robur phyſicum a robore vitali *a*) mirum in modum augeatur, et ſic nerui eorumque materia firmiorem elementorum cohaeſionem efficiant, eoque magis, cum vt antea dictum eſt, non ſit in fibra glutinis ductili, pro ratione contractilitatis, valida elementorum cohaeſio. *Iuniora animalia plurimum gluten habent, terram paucam. . . . Sed iunio-*

z) Subtiliſſimum illud ac tenuiſſimum Cerebri et Neruorum fluidum, quod veteribus naturae, recentioribus ſpirituum animalium nomine veniens fibris ſolidis vigorem et vim elaſticam conciliat, et functionibus quoque animalibus praeeſt. FRID. HOFFMANN Med. Rat. Syſt. Tom. IV. Part. IV. Cap. XIII. §. VI.

Omnis motus muſcularis tribuendus eſt vi fluidi per Neruos in muſculum affluentis, eiusque impetui proportionalis eſt motus illius intenſitas. Ill. de SAUVAGES Noſolog. Method. Tom. III. pag. 3.

Cauſſa muſcularis motus non eſt in muſculis, ſed in illos aliunde deriuatur, dum agunt. Verum vt illa actio fieri poſſit, requiritur debita ſtructura muſculi, vt cauſſa mouens per Neruos allata ad muſculum effectum praeſtare poſſit. Ill. van SWIETEN Comment. Tom. V. pag. 597.

Vis muſculi omnino a numero neruorum et eorum nuditate pendet. Ill. de HALLER El. Phyſiol. Tom. IV. p. 496.

a) Ill. SCHMIDEL Diſſert. de Actione Neruorum. §. XIII.

iuniora animalia vi irritabili multum ſeniora ſuperant: *b*) at debilior eſt in eorum fibris elementorum cohaeſio *c*). Animalibus robuſtis multumque robur ſuum et muſculos exercentibus ſunt fibrae denſae, ſat valide cohaerentes *d*). Verum erit nihilo ſecius in omnium animalium muſculis a corpore auulſis longe minus firma elementorum cohaeſio in ipſa parte carnea, quam quidem in tendine longe denſiori minusque lacerabili. Id cum ſe aliter in homine et animalibus viuis habere videatur, nata mihi eſt quaeſtio qui fiat vt elementa fibrarum carnearum in corpore viuo, dum Syſtemati adhuc Neruorum coniunctae ſunt, longe validius cohaereant. Pluries periculum inſtitui cum muſculis exſciſſis Plantaribus vel Palmaribus ad hoc tentandum commodiſſimis, eadem ſe ratione tendineam et muſcularem ſubſtantiam in omnibus muſculis reſpectu roboris habere ſupponens, et pondera ad tendines horum muſculorum longiſſimos ad rupturam appendi, quae ſemper in ventre carneo, nunquam in tendine adeo gracili facta eſt. Non tamen ſoli huic meo fidere auderem experimento, cum et ab incipiente ſtatim putredine fragilitatem ſubſtantiae carneae, magis quam tendinis, humidae augeri

b) Ill. de HALLER El. Phyſiol. Tom. IV. Lib. XI. Sect. II. §. VI.

c) Ill. van SWIETEN Comment. Tom. I. p. 25.

d) Obſeruaui in fibra muſculari *Leonis* adeſſe quandam criſpaturam ita euidentem et claram, quae in aliis animalibus haud ita facile manifeſtatur, et vniuscuiusque fibrae filula adeo ſolida erant, vt non niſi aliqua adhibita vi auelli poſſent ac ſcindi. . . . Cum reſecaſſem carnes Leporis, Cerui, Damae, valde rubras easdem inueni ac duriores, quam in aliis quadrupedibus, videlicet ouis, Canis, vaccae, et aliorum plerorumque animalium, quae ſunt pinguiora praefatis, iisque minus velociter currunt. BAGLIV de Fibra motrice ſpecim. Lib. I. p. 267.

poſſe perſpiciam, vt etiam in Praeparationibus Myologicis, ſi diutius protrahantur, carnes ſub digitis quaſi diffluant. Verum conſentientem habeo Virum ſummum, qui *Muſculos flexores tibiae pauciſſimis appenſis libris lacerari e), contra ea muſculi gracilis tibiae tendinem libras LXXX. tuliſſe f)* docet.

§. XII.

Aliter in corporibus viuis et motibus voluntariis id ſe habere obſeruationes docent. *Muſculi* enim *in Viuo Corpore rumpuntur quidem aliquando, ſed rariſſime et ab eniχiſſimis demum conatibus; g)* at non adeo rarum eſt tendidinem et quidem fortiſſimum, Achillis ſcilicet, validiſſimo niſu disruptum eſſe. Ipſe in Theatro ſat celebri Europae vidi ſaltatorem eximium, qui, cum in Scenam prodiret, ſummam ſuam agilitatem exhibiturus, iamque corpus ingenti ſaltu eleuare conaretur, ſubito concidit et cum ambulare non poſſet, tendine ſcilicet altero Achillis disrupto, e Theatro ſublatus eſt. Meditatus in hanc rem non videbar mihi poſſe in Antagoniſtarum, Tibialis ſcilicet antici, Peronei antici et Peronei parui validam adeo actionem hic culpam coniicere poſſe, dum ſcilicet modum et muſculos, quibus corpus in ſaltu eleuatur *h*), conſiderarem, quam potius in rapidam Gaſtrocnemiorum et ſolei contractionem, qua adducta tuberoſitate calcanei, pedem extenderent, ſeu baſi potius apprimerent, ſic corpus totum in altum excuſſuri. Sed qui factum eſt, vt ingens tendo rumpere-

e) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. pag. 555.

f) ibid. pag. 442.

g) ibid. pag. 556.

h) vid. B. HAMBERGERI *Elem. Phyſiol. Medic.* Cap. XIII. §. 733.

peretur, illibata ſubſtantia muſculari ſeu carnea, toties quidem maiori, ſed toties quoque fragiliori? Sic mihi hanc rem aliquantum interpretari conor. Omnem quidem fibram, antequam rumpatur, ea quidem vi extendi oportet, cui reſiſtere non poſſit. Fiet igitur qualiscunque demum ante rupturam fibrae elongatio, qua longius a ſe elementa ipſius fibrae recedunt. Igitur non niſi ſummus elongationis niſus rupturam efficere poteſt. Verum in muſculi, dum agit, parte carnea contrarius plane eſt niſus, eoque validior, quo ipſa actio vel conatus fortior; fibrae ſcilicet muſculares, quae tum ſuam actionem et contractilitatem exercent, longe fiunt ſe ipſis breuiores, hinc elementa longe ad ſe propius accedunt, ſuaeque ſeparationi maxime reſiſtunt, nec video, quis contrarius niſus in disruptionem ageret, vt adeo quo validius agit muſculus, quoue magis contrahitur fitque breuior, eo minus poſſit eius ruptura ſequi; cum contra ea tendo nec irritabilis nec contractilis, vniceque tantum muſculi ſequax, vtique in actione adeo valida, vt quaeuis chorda extendi debeat, ſicque in ſummo extenſionis gradu rumpi poſſit. Eodem res redit, ſi quis malit extenſum vehementer pedem per muſculos gaſtrocnemios conſiderare, dum delabentis in ſaltu totius corporis pondus in metatarſi extremitates, ſummo impetu illos muſculos extenderet, tendinemque rumperet, vbi tamen fibrae muſculares integrae, tendineae ruptae ſunt. Remanebit mihi ſemper dubia quaeſtio, quo modo, dum robur phyſicum et cohaeſio elementorum longe in fibris carneis minor, quam in fibris tendineis eſt, ea per neruos adeo augeri, eaque contractio effici poſſit, quae rumpendo tendini ſufficiat. Nollem enim hic ad ſimilitudinem piſorum aut cuneorum ligneorum confugere, qui

dum

dum aqua ſenſim inebriantur, longe duriora ſe ipſis corpora, vt vaſa firmiſſima, vel ipſa ſaxa disrumpunt, cum praeter alias diſſimilitudines etiam illa tarditas, qua hoc fit, nullatenus cum celeritate, qua materia neruea in muſculos agit, comparari poſſit.

§. XIII.

Verum non haec mihi ſola eſt ingentis roboris vitalis, ſi cum robore phyſico ſeu elementorum cohaeſione id comparem, dubia conſideratio, ſed et in ipſa inaequali ſaepe fibrarum muſcularium et tendinearum cohaeſione non exiguum reperio dubium. Confero ſcilicet inter ſe duas ſtupendas, et iis, qui delicatioris ſunt animi indolis, vix non horrendas hiſtorias. *In cuniculis Ramelsbergenſibus homo culeum minera plenum ad catenam ſuſpenderat, quem machina eleuat. Infelix digitum in annulum implicauerat, dum machina culeum de terra eleuat. Ita de vnico digito ſuſpenſus, ſummo vtique robore exſerto, ne laxato digito periret, demum de ſummo monte, vna cum culeo, poſt ſexcentorum forte pedum adſcenſum feliciter exiit. Rariſſimum eſt tanto tempore potuiſſe ſe ſuſtinere, caeterum de flexoribus duobus vnius digiti pondus ſui corporis, librasque CL. geſſit ſuſpenſas i*). Huic iam alteram ſubiungo. *Agaſo plauſtro biiugi, ſed non onerato, pontem tranſibat. In medio ponte operarios quosdam offendebat, quorum labore nouae ſupplicae machinis adigebantur. Ibi accidebat, neſcio quo fato, vt plauſtrum tranſiens funem non admodum craſſum, quem ſibi operariorum vnus multiplici gyro ad ſiniſtram manum ſecundum morem conſuetum firmauerat, apprehenderet, et hunc mercenarium non ſolum ſecum duceret, ſed etiam*

manum

i) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. pag. 488.

manum ipſius ſiniſtram plenarie abrumperet, ita vt iſta paucis modo tendinibus mirum in modum extenſis, vi illa autem nondum perfecte fractis penderet k).

§. XIV.

Video hic quandam cauſſae violentae ſimilitudinem, at etiam diuerſiſſimum effectum. Ille enim e profundiſſimis cuniculis ad tantam altitudinem adſcendens, vnius digiti flexore ſublimi et profundo (quis enim hic multum lumbricali muſculo tribueret, praeterea tendini profundi annexo) totum corporis, CL. librarum pondus ſuſtinet, nec addit Vir Illuſtris, poſtea digitum vel extenſum vel vlla ratione laeſum, vel etiam ipſi muſculo aliquod damnum illatum eſſe, quodue igitur ego non factum eſſe colligo. Verum miſer hic operarius, cui manus fune intorta auellitur, miram patitur tendinum et muſculorum extenſionem, erat ſcilicet A) *tendo extenſoris digiti indicis ſex pollices*, B) *tendo extenſoris digiti medii ſex, et ſubſtantia eius muſcularis duos pollices*, C) *tendo digiti annularis ſex pollices et dimidium, incluſiue paruae portionis muſcularis*, D) *tendo muſculi cubitaei interni quinque pollices longus l*). In vtroque caſu non aliam video reſiſtentiam vel machinae eleuatoriae vel transeunti plauſtro oppoſitam quam eam, quae a ſinguli corporis pondere et grauitate pendet. Iam operarius non niſi *ſecundum et vigeſimum annum agebat, eiusque totius corporis adſpectus macilentus erat, ſtatura exilis; m*) hinc ſine dubio pondus vix adeo magnum. Celeri-

tas

k) Nou. Act. Acad. Nat. Curioſ. Tom. IV. Obſ. LI. Cl. Dni. D. MORGENSTERN pag. 254.

l) ibid. pag. 256.

m) ibid. pag. 255.

tas quidem plauſtri onerati pontem transeuntis longe celeritatem culei adſcendentis ſuperauit. Iam effectus pro diuerſo impetu varius eſt. At impetus eſt factum ex maſſa in quadratum celeritatis *n*). Erunt ergo impetus ſi maſſae ſint aequales, vt quadrata celeritatum, ſi celeritas ſit aequalis, erunt vt maſſae. Nec tamen noſtro in caſu maximam plauſtri celeritatem cum culei adſcendentis tarditate comparans, tantam inuenio differentiam, quanta in ipſo ſe effectu exhibuit, dum ſcilicet ibi nihil quidquam de minima vnius digiti eiusque muſculorum, tendinum aut ligamentorum extenſione dicatur, cum hic tanti tendines, muſculi et ligamenta manus tantam paſſa ſint extenſionem. An ille digito vnico ſuſpenſus dum lente adſcenderet omnemque vitam ſuam a validiſſima huius digiti et conſtantiſſima flexione pendere cognoſceret, tanta vi tantoque conatu materiam nerueam in flexores digiti impulit, vt adeo robur phyſicum atque cohaeſionem inde auctam eſſe credi poſſit, dum huic repente funis manum arriperet atque momento citius auelleret, antequam vel ſui periculi conſcius eſſe, vel qui ſibi muſculi intendendi eſſent, ſcire aut cogitare poſſet? Sed non ſuperiacent muſculi Phalangis digitorum, atque ibi ne tendines quidem vnius muſculi extenſi ſunt vel abrupti, qui tamen in ſe nec irritabiles ſunt nec contractiles, nec, vt fibrae muſculares, roboris vitalis, quod per neruos aduehitur, participes.

§. XV.

In aliam adhuc, dum hic de muſculorum atque tendinum actione in genere cogito, incido difficultatem, in qua explicanda vix mihi ipſi prorſus ſatisfacio, quamue pauciſ-

n) B. HAMBERGERI Elem. Phyſic. Cap. I. §. LXIII. LXIV. LXV.

pauciſſimis exponere liceat. Verſatur haec circa actionem muſculi Obturatoris interni eiusque tendinis. Neceſſe erat ad commodam firmamque ſtationem et ambulationem femur poſſe et extrorſum rotari et introrſum. Nihil nunc de rotatione, quae fit introrſum, de qua alibi dictum eſt *o*). In rotatione, quae fit extrorſum, ſubſiſto, in qua Trochanter maior propius oſſi Iſchio linea ſemicirculari admouetur. Si, quorum eadem eſt actio, Muſculi ſocii vocantur, plures habemus ſocios ad hanc actionem concurrentes, vt, quod volumini ſingulorum deeſt, numero compenſetur. Relinquo Pyramidalem ſeu Iliacum externum, Obturatorem externum et Quadratum femoris. Superſunt ergo mihi Gemini duo et Obturator internus. Illorum quidem alter a Spina Iſchii oriens in partem ſuperiorem cauitatis, quae in Trochantere maiori eſt, inſeritur, alter a parte ſuperiori et poſteriori tuberoſitatis Iſchii naſcens, eidem Trochanteris maioris cauitati nectitur. Obturator internus labio interno et ligamento obturatorio foraminis Oualis adhaeret, eiusque fibrae carneae in tendinem collectae per Inciſuram inter Spinam et tuberoſitatem Iſchii transeunt, ita, vt hic tendo quaſi reflexus, etiam eidem cauitati Trochanteris maioris immergatur *p*). Iam, quod meam excitat attentionem, tendo eſt huius Muſculi obturatoris interni propria quadam et ſat valida vagina recluſus, et inter ipſos duos Geminos decurrens. Hi quidem ſunt muſculi tenues et plani, ſed pro ratione ſatis longi, et eiusdem quam tendo Obturatoris interni longitudinis. In Cadauere ſaepe admodum, dum hi muſculi omnes diſtincte euoluti eſſent, eorum actionem imitans, femur ex-

D 2 tror-

o) vid. Praeſid. Diſſ. de Rotatione femoris. §. XV - XX.

p) WINSLOW. Expoſ. Anat. Tom. II. §. 507 - 516.

trorſum rotaui, et ſemper, vt fieri ſecus non poterat, muſculi gemini vehementer relaxati ſunt et complicati, ita, vt multum vltra tertiam partem ei decederet longitudini, quam habebant hi muſculi dum femur introrſum rotabam. Eandem quoque complicationem relaxationem et abbreuiationem in interiacente tendine obturatoris interni quoque fieri neceſſe erat. Iam hi muſculi, qui, dum in Cadaueribus eorum imitamur actionem, relaxantur atque complicantur, dum in Corpore Viuo agunt, propria ſua contractilitate muſculari et vi neruoſa conſtringuntur, fiuntque ſe ipſis multo breuiores. Idem ergo et Geminis, dum femur extrorſum rotatur, accidere debet. Iam *tendo non eſt irritabilis, nec mutatur nec dureſcit nec intumeſcit, neque quidquam omnino patitur*, niſi quod trahentibus carnibus obſequatur . . . *omnis naturae contractilis expers eſt q)*. Oportet ergo, dum in homine viuo femur extrorſum rotatur, muſculique gemini vehementer conſtringuntur et abbreuiantur, tendinem Obturatoris interni interiacentem, cum contractilis non ſit, abbreuiari quidem, ſed ita, vt magis complicetur atque relaxetur. At, ais, fibrae muſculares Obturatoris interni in actione quoque conſtringuntur, ſic tendinem ſuum attrahunt. Recte quidem, verum mihi nexum fibrarum harum muſcularium ad marginem foraminis Oualis intuenti, vix viſum eſt eouſque hunc muſculum ipſum abbreuiari et conſtringi poſſe, vt tendinis laxitas plene aboleatur, ipſeque Trochanter attrahatur. Mihi ſaltem dum ſaepius in Cadaueribus femur extrorſum rotarem, vix ſucceſſit eouſque muſculum trahere, vt ipſe tendo denudatus quoque notabiliter tenderetur. Iam, vt ſimili vti liceat, inter plures equos, is, cuius funes penduli

ſunt

q) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. pag. 480.

ſunt et flaccidi, nihil de onere trahit. Licet igitur origo Obturatoris interni eiusque inſertio manifeſtiſſime actionem huius muſculi, rotationem ſcilicet femoris me doceat, licet nemo ſane ſapientiſſimum creatorem ſuperflua aut inutilia in Corpore fabricaſſe, aut vires ſe mutuo eludentes indidiſſe, ſuſpicari audeat, ego tamen in explicanda huius muſculi actione quandam mihi ſupereſſe difficultatem non diffiteor.

§. XVI.

Sed quorſum haec omnia? quousque nunc ego, cui de Muſculorum Pathologia agendum eſt, digreſſus ſum? minus forte a mea hucusque diſceſſi materia, ac quidem primo intuitu videri poſſet. Dum enim circa Muſculorum Morbos mea verſatur meditatio, eosque ſolos, qui veri ſunt muſculares, quorumque cauſſa in ipſis tantum haeret muſculis, fieri non poteſt, quin in eorum conſideratione ſimul laeſam eorum functionem intuear, quippe quam, ſi ipſis muſculis quidquam praeternaturale ineſt, ſimul plus vel minus turbari neceſſe eſt. At muſculorum omnium eſt fibrarum ſuarum accurtatione motum quendam partis adnexae vel ſubiacentis excitare *r)* nec eſt in Corpore vlla fibra muſcularis, quae non perficiendo cuidam motui deſtinata ſit. Hi iam motus vel pro animae noſtrae voluntate inſtituuntur, dicunturque voluntarii, vel nobis inſciis, ſaltem non iubentibus, in corpore fiunt et *liberi non ſunt*, quos *naturales* vocat Cl. Autor *s)* manifeſte ſic et actiones, vt vocantur, vitales et naturales hoc nomine comprehendens, vt adeo huc non cordis ſolum quoque lacertos

 muſ-

r) Ill. de HALLER El. Phyſ. Cap. VII. §. 346. 347. Tom. IV. Lib. XI. Sect. IV. Ill. *s)* Ill. de SAUVAGES Noſolog. LVDWIG Inſtit. Phyſiol. Part. I. Method. Tom. III. pag. 4.

muſculares atque fibras carneas arteriarum *t*) imo et tenuiſſimas fibrillas muſculares iis arteriolis incumbentes, quae in extremitates et ipſam viſcerum ſubſtantiam diſtribuuntur *u*), verum etiam tunicam muſcularem ventriculi, inteſtinorum, veſicae, vteri aliarumque huiusmodi partium reuocare oporteat.

§. XVII.

Conueniunt iam in eo omnes hae fibrae muſculares ſiue tunicas ſiue lacertos conſtituentes, quod ſua accurtatione et contractione actionem ſuam peragant, ſicque motum producant. Haec iam, ſi naturalis fuerit et talis qualem eſſe oportet fibrarum contractio, naturalem quoque et illibatam muſculorum efficiet actionem, at ſi illa quocunque demum modo fuerit turbata, praeternaturalis quoque erit muſculorum actio. Solemus partis cuiusdam in

t) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. I. Sect. I. §. VII.

u) Fateor enim mihi difficile eſſe nullas prorſus fibras muſculares hincque nullum prorſus pulſum minimis arteriis ſanguiferis tribuere, eo quidem ex fundamento quod hic ſenſibus percipi non poſſit. Senſibus enim, praeter fortitudinem et duritiem, cumprimis magnitudine pulſus percipitur. Iam pulſus magnitudo eſt differentia Diametri Arteriae, dum eſt in Syſtole, et dum eſt in Diaſtole, haec ergo differentia lineam conſtituet variae longitudinis, pro ipſo diuerſo arteriae lumine et diametro, vt adeo in minima arteria ſiue extenſa ſiue contracta non haec differentia inſigne longitudinis diametri incrementum efficere poſſit per ſuperiacentia integumenta digitis alienis explorandum, vel ſi naturalis ſit pulſus, a nobis ipſis percipiendum. At in Panaritio pulſum ſentimus pulsui cordis Synchronum. Iam ſyſtole arteriarum pendet a fibris muſcularibus, nec genitas nouiter has fibras in Paronychia quisquam ſupponere poſſet, verum praeſentes iam antea, nunc vero in inflammatione magis irritatas validiusque agentes.

in corpore ab ipſa cauſſa proxima morbi turbatam functionem ſymptoma vocare. Iam vario modo laedi actio muſculorum poteſt, longiſſimumque foret nunc omnia harum laeſionum et genera et ſpecies enumerare. Eo potius nunc enitendum eſt, vt paucis, num ad veros morbos muſculares referenda ſint haec Symptomata, vel quatenus inter ſe ratione cauſſae comparari, coniungi aut diſpeſci poſſint, inquiratur. Ipſa ergo intuenda erunt Symptomata. Quodſi iam in motu exercendo muſculi conſiſtat actio, vario hanc turbari poſſe modo obſeruamus. Eſſe ſcilicet haec poteſt vel praeternaturali modo aucta, vel eadem imminuta, vel etiam plenarie abolita, nec difficile erit omnes in quibus male muſculi ſuo funguntur officio, morbos ad vnum vel alterum horum generum referre. In inueſtiganda iam horum cauſſa proxima ad id redeundum erit, quod naturalem efficit muſculi actionem, quoue laeſo vel ſublato ipſa muſculi actio laeditur.

§. XVIII.

Iam video ad motum muſcularem requiri I. *motiuum, quod vel voluntatem vel cupiditatem excitet ad agendum; ſic defectu motiui quieſcimus, etiamſi motrice facultate polleamus.* II. *Sufficientem impetum fluidi neruei a cerebro ad partes immiſſi, vnde deficiente hoc fluido, vt in metu, leipothymia, ceſſat aut imminuitur motus:* III. *Permeabilitatem Neruorum, quos hoc fluidum peruadere debet extra vel intra muſculos, vnde ligatis, preſſis neruis ceſſat motus:* IV. *Muſcularium fibrarum flexilitatem debitam cum elaſticitate, vnde ſi rigeſcant aut ſi flacceſcant omnino nullus motus muſcularis x).* Primum quidem momentum, quo de motu ſolummodo

x) Ill. de SAUVAGES Noſolog. Method. Tom. III. p. 333. 334.

modo voluntario ſermo eſt, hic omitti potuiſſe videri poſſet. Verum cum tamen per Neruos ſolos ad muſculos deferatur animae voluntas, ſatisque ſic arctum huius cum reliquis tribus momentis ſit vinculum, et id quoque adiicere commodum viſum eſt. Scilicet ad neruos cumprimis reſpiciendum eſt, qui ad omnem, quae in corpore noſtro muſcularis eſt, ſubſtantiam accedentes, miroque modo intexti ſuam eo deferunt materiam, vitalem ſic effecturi contractionem *Nulla* enim *absque neruo fibra muſcularis eſt, et absque ea vi, quae per Neruos aduenit, debilis omnino ea eſt potentia, qua eae fibrae contrahuntur y).*

§. XIX.

Quod ſi igitur in motu efficiendo muſculorum conſiſtit functio, quod ſi motus vel auctus eſſe vel imminutus vel abolitus poteſt, poſſemus fere omnes illos, in quibus ſic laeditur haec actio, morbos ad morbos muſculares referre, et iuxta laeſionis diuerſitatem diuerſa eorum genera conſtituere. Si actionem muſculorum auctam reſpiciamus, ſiue id fiat ratione roboris, ſiue ratione celeritatis z), ſiue ratione vtriusque, poterimus in genere eam ad adfectiones ſpaſticas referre. Sunt ſpasmi vel tonici, qui rigiditatem vel immobilitatem efficiunt, vel clonici, ſcilicet alternae muſculorum et praeternaturales conſtrictiones et relaxationes. Poteſt vterque morbus vel totum corpus ſaltem plurimos eius muſculos inuadere, vel quasdam ſaltem partes adficere, atque ſic diuerſae eius et plures ſpecies

y) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. I. Lib. II. §. XII.

z) Eph. Nat. Curioſ. Dec. III. Ann. IX. Obſ. CCXXI. pag. 391. Cl. D. D. SPANGENBERG Diſſ. de Chorea St. Viti. §. IV. in Notis.

cies naſci *a*). Verum poteſt etiam haec actio muſculorum fibrarumque muſcularium vario modo minui, ſupprimi atque aboleri, et inde morborum ordines oriri, quos *Dyscineſiae*, *Leipopſychiae* et *Comatum* nomine inſignit idem Vir Ill. *b*) magnum generum et longe maiorem ſpecierum numerum comprehendentes, quem vel delineaſſe hic longum foret atque ſuperfluum. In eo enim mihi nunc ſubſtitiſſe ſat eſto, in omnibus his morbis motum, muſculorum ſcilicet functionem non ſic fieri, vt iuxta ſanitatem fieri oporteret, hocque reſpectu et cordis palpitationes *c*), et ſummam virium vitalium debilitatem, et veſicam vrinariam vel conſtrictam vel relaxatam et inteſtina vel conſtricta *d*) vel relaxata *e*) vel etiam Oeſophagum vel Paralyſi vel ſtrictura ſpaſtica laborantem *f*) huc me referre poſſe mihi videor, quatenus ſcilicet in omnibus hiſce partibus ſubſtantia muſcularis maxime earum functioni praeeſt.

§. XX.

Nunc iam varios huiusmodi, et quidem ne in ſingulos deſcendamus, promiſcue morbos intueamur, in quibus partium, quibus Muſculi vel inſunt vel nectuntur, vehementer

a) Ill. de SAUVAGES Noſol. Method. Tom. III. p. 1. 2.

b) Noſol. Meth. Tom. III. pag. 226.

c) ibid. pag. 58.

d) Ill. MORGAGNI de Sed. Morb. Ep. Anat. XLIX, 14. Ill. de HAEN Rat. med. Tom. X. Cap. I. de Colica Pictonum vid. Ill. TRONCHIN et *Arzneykundige Abhandlungen von dem Collegio der Aerzte in London*, Tom. II. pag. 50.

e) Ill. de HAEN Rat. Med. Tom. II. Cap. V.

f) B. HOFFMANNI Diſſert. de Morbis Oeſophagi.

menter turbantur functiones. Video hic *partis cuiusdam inuitam, violentam et conſtantem rigiditatem cum motus impedimento vel ſaltem immobilitate*, hanc ſcilicet partem Spasmo tonico correptam g), vel ſi Spasmi tonici generales adſint, *artus et truncum ſimul adfectos*, *totumque fere corpus rigidum et immobile;* h) aut etiam alia atque contraria ex parte, vnum vel alterum membrum alternis, inuitis violentiſſimisque motibus, Spasmo ſcilicet clonico partiali agitari atque diſtorqueri, vel idem in omnibus ſaltem plurimis corporis partibus mobilibus ſic euenire, clonicosque vniuerſales Spasmos corpus conuellere: Video in aliis *impotentiam motus ac ſaepe ſenſus in organis libertati ſubditis*, *Dyscineſiam ſcilicet*, *vel virium motuumque vitalium debilitatem*, *in Leipopſychia*, *aut*, *praeter ſenſus omnis*, *appetitus*, *phantaſiae*, *memoriaeque feriationis motum* quoque liberum abolitum in morbis ſoporoſis i). Haec intuens inque omnibus motum eſſe vehementer turbatum aut labefactatum obſeruans, et praeter ea vnice tantum in motu conſiſtere muſculorum functionem, conſiderans, poſſem fere eo deduci, vt omnium horum morborum ſolam cauſſam in muſculis quaererem, illosque ſic vnice inter morbos muſculares referrem, pro motu vniuerſali vel particulari aucto vel imminuto eorum faciens ſubdiuiſiones, forte et de remediis, quae vnice muſculis ſubueniant, cogitans.

§. XXI.

Verum longius ſic a recto aberrarem tramite in muſculorum morbos inquirens, nec tamen eos, in quibus muſculi

g) Ill. de SAUVAGES loc. cit. pag. 5.

h) ibid. pag. 29.

i) ibid. pag. 226.

culi *aegrotant*, ab iis, in quibus *afficiuntur* k), ſatis diſtinguens. Licet enim ſit fibris muſcularibus propria ſua irritabilitas, et ad ſtimulum accedentem contractilitas, licet et hanc vario modo augeri et minui poſſe, inficias iri non poſſit, tamen cum nulla ſit in corpore pars muſcularis, ad quam non Nerui aut Neruulorum accedant, aut cui non immergantur propagines, hincque et ipſam materiam nerueam facere aliquid, modo tamen mihi incognito ad irritabilitatem fere coniicere liceret, eo magis ſi motus violentos muſculorum cumprimis alternos comparauerimus, hos non a ſola fibrarum contractilitate pendere, facile iudicatur. *Vis ergo neruoſa eſt, quae diuerſa eſt a vi inſita, quod forinſecus adueniat, et a cerebro per Neruos in muſculos poteſtas feratur, qua in motum cientur l).* Pro diuerſo iam fluidi per Neruos in muſculos influxu et ipſam muſculorum actionem vario modo vel augeri vel minui vel aboleri neceſſe eſt. Quidquid enim naturalem materiae nerueae influxum ab origine Neruorum vel prorſus ſupprimit, vel minuit vel vehementius concitat, id et muſcularem motum vel abolebit penitus, vel reddet debiliorem, vel violentiorem atque conuulſiuum. Sic multos video morbos in quibus manifeſte, et in quibusdam praecipue muſculorum laeditur actio, quos tamen Medici vnanimi conſenſu merito ad morbos Neruorum referunt, quippe quorum vitio ſublato et illico muſculorum reſtituitur actio, prout id manifeſte in Apoplexia *m*)

 Para-

k) *Aegrotare* proprie dicitur pars, quando per eſſentiam laborat, *affici* autem quando per conſenſum patitur. GALENVS de Locis affectis.

l) Ill. de HALLER El. Phyſiol. Tom. IV. pag. 468.

m) BOERHAVE de Morbis Neruorum Tom. II. p. 528.

Paralyſi *n*) Epilepſia *o*) aliisque Conuulſionibus *p*) obſeruatur. Adeo ſic non maiori iure morbi muſculares dici poſſunt huiusmodi affectiones, dum non in ipſis fibris muſcularibus cauſſa eſt, quam quidem ii, qui in vaſis proprie et maiori motu et impetu fluidorum forte in ipſa vaſcula Neruorum impulſorum conſiſtunt, et absque dubio ad febres *q*) vel orgasmum vel etiam inanitionem et inaequalem fluidorum motum pertinent. In vaſa ſolum plenitudo aut inanitio cadit, a quarum alterutra *conuulſione, naſci* dixit HIPPOCRATES *r*). At cum aeque ad muſculi integritatem vaſorum pertineat acceſſus, quam quidem Neruorum diſtributio, nec tamen ii, qui in illis reſident proprie morbi muſculorum dici poſſint non certe maiori iure etiam ad hoſce morbos referendi erunt ii, in quibus actio quidem muſculorum turbatur, at non in muſculis, ſed in neruis, huius eſt cauſſa turbationis.

§. XXII.

Magnam ſic morborum claſſem pluresque ordines atque genera Pathologiae meae decedere video, ſi ſcilicet omnes illae, de quibus §. §. XX. XXI. dictum eſt ſpecies non niſi morbis Neruorum adnumerandae ſunt. At, ais, opus quidem eſſe materia neruea, quae debito modo ad fibras

n) ibid. Tom. II. pag. 566.

o) ibid. pag. 653. In rana, ſi Nerui lumbares vellicantur, artus inferiores conuelluntur, ſi medulla Spinalis irritatur, totum corpus conuulſionibus concutitur.

p) ibid. Tom. I. pag. 36. *Conuulſio proprie neruis adſcribi non poteſt.* Sed confer, quae dicuntur pag. 76.

q) Ill. van SWIETEN de Conuulſione febrili. Comment. Tom. II. pag. 350. ſqq. Ill. DELIVS de Febre Epileptica Nou. Act. Nat. Curioſ. Tom. I. Obſ. XXVI.

r) Aphorism. Lib. VI. Aph. XXXIX.

fibras muſculares adlata, harum excitet irritabilitatem, contractionemque ſic et motum efficiat; poteſt tamen is eſſe ipſius fibrae muſcularis ſtatus praeternaturalis, quo inanis redditur debite licet affluentis materiae nerueae effectus, nec motus vel naturali facilitate vel robore ſequatur, prout id in contractura, aridura, aliisque huc pertinentibus morbis obſeruare licet. Non adeo mihi difficilis videtur reſponſio. Poteſt id vitium fibris muſcularibus ineſſe, verum tamen a neruis, turbatoque materiae nerueae influxu prouenire, morbusque hinc quoad originem neruoſus eſſe. Transeunt interdum in ariduram et contracturam hemiplegiae *s*) et Paraplegiae, manifeſte cauſſam in medullae oblongatae vel Spinalis compreſſione habentes *t*). Conuellit ſcintilla electrica muſculos nulla voluntate Hemiplectici aut Paralytici mouendos, manifeſto argumento ineſſe adhuc fibris muſcularibus eam, quae ad irritabilitatem requiritur materiam nerueam, tantam vero, quanta ad motum voluntarium exigitur, per Neruos eo adfluere non poſſe. Supereſt in partibus paralyticis ſaepe adhuc ſenſus. Dum haec ſcribo, virum video hemiplecticum, in partibus reſolutis acerrime dolentem. Poteſt in ipſis fibris muſcularibus maior eſſe denſitas atque rigiditas, hincque minor et contractilitas et irritabilitas, quod praecipue ad ſiccitatem et maraſmum ſenilem referimus *u*) verum in ſenio omnes pro ratione fibrae corporis, magis rigeſcunt *x*), nec ideo ſenium ob immobilitatem corporis pro morbo muſculari habere liceret.

s) BOERHAVE de Morbis Neruorum Tom. II. pag. 418. 420.

t) ibid. pag. 572.

u) B. HAMBERGER Diſſert. de rigiditate fibrarum §. XV. XVI. ſqq.

x) Ill. LVDWIG Inſtit. Phyſiol. Part. I. Cap. V. §. 273. 274.

ret. Poteſt denique in quibusdam partibus corporis, prout magis praematuro eoque valido et frequenti exercitio fractae ſunt atque exhauſtae *y*), eo celerior oriri rigiditas, non tamen fibrarum tantum muſcularium verum vaſorum ſimul, tendinum et ipſorum ligamentorum, glandularumque articularium inducens degenerationem, ne hoc quidem nomine ad ſolos muſculos eorumque morbos referenda.

§. XXIII.

Verum immanibus interdum torquentur muſculi doloribus, vt adeo dolores inter morbos quoque muſculares numerari poſſe videantur. *Muſculi* quidem *omnes et quibus in partibus tunicae fibris muſculoſis inſignes ſunt, ſentiunt z*), hincque dolore affici variis de cauſſis, poſſunt. Verum cum *ſenſus quamcunque mentis noſtrae mutationem ex corporis noſtri cum mente connexi contactu ortam a*) inuoluat, isque, dum ingratus eſt, dolor dicatur neceſſario in muſculorum dolore ad ſenſorium commune illorumque cum hoc nexum confugiendum erit. Iam nullum eſt muſculorum arctius atque diſtinctius cum cerebro vinculum, quam per neruos, quippe a medulla oblongata atque Spinali orientes, et in intimos faſciculos muſculares, modo nunquam euoluendo diſtributos, nec vlla patet via, praeter neruos, qua quaecunque demum in fibris muſcularibus facta ſit mutatio, ad ipſam propagetur neruorum originem. Maxime integro licet muſculo

y) Cl. HOERNIKE Diſſ. de Induratione partium praematura §. XXII. XXIII.

z) Ill. de HALLER El. Phyſiol. Tom. IV. pag. 292. confer pag. 456.

a) Ibid. pag. 269.

culo perit ſenſus, dum vincto vel abſciſſo neruo eius cum ſenſorio communi interrumpitur commercium *b*), vt adeo cum vnice per Neruos ſentiamus, non poſſit alio reſpectu fibris muſcularibus ſenſibilitas tribui, quam quidem quatenus vel cum ipſis neruorum tenuiſſimis filamentis vel cum ſubſtantiae medullaris retina ſeu expanſione arctiſſima iis eſt connexio. Non igitur, qui muſculos infeſtant, dolores, ſolisque in muſculis reſidere videntur, ad morbos proprie muſculares referri poſſunt, cum non ſecus, ac etiam omnes aliarum partium dolores aut ſenſationes ad ipſos ſolisque Neruis proprios morbos et adfectiones pertineant.

§. XXIV.

Eſt ſcilicet morborum quoddam genus, quod praecipue partibus muſculoſis infeſtum videtur, earumque eousque turbat functionem, vt haec vel prorſus non, vel non ſine dolore acerrimo, exerceri poſſit, et quod ſub nomine Rheumatismi cognitum eſt. Quamuis BOERHAVIVS *c*) hunc morbum *Arthritidi, Podagrae, Scorbutoque agnatum* dicat, et *iuncturas quorumcunque artuum obſidentem d*), ego tamen fateor, me ſic nullam deprehendere inter Rheumatismum et Arthritidem ſufficientem differentiam. At non ſemper Arthritici ſunt, qui Rheumatismis vexantur, et multi ſunt Podagrici, quos vix Rheumatismi infeſtant. Solent ferme infirmi hos morbos ſua ex ſenſatione diſtinguere dum alterum affectum artuiclorum et Arthritidem, alterum dolorem membrorum et

b) Ill. SCHMIDEL Diſſ. de Actione Neruorum §. VII.

c) Aphor. de Cogn. et Cur. Morb. §. 1490.

d) Aphor. 1491.

et lacertorum vocant. Indigitant ſic ſaepiſſime muſculum Deltoidem, Pectoralem, latiſſimum Dorſi, muſculos femoris, aliosque non ſine maximo dolore mouendos. Verum et ſimul, ſi ad interiora rapiatur aut delabatur fluxio, de atrociſſimis conqueruntur Symptomatibus. Eſt ſua ſine dubio, docente id ſaltem plerisque in morbis obſeruatione, cuique materiae indoles, qua magis quasdam corporis partes, quam alias occupare amat, quasue ſi occupat felicius morbus decurrit, quam ſi vel inconcinna methodus alio eam repellat, aut virium infirmitas eo propellere non poſſit. Eſto iam in ſanguine materia huiusmodi rheumatica, quae ſenſim aut accedente cauſſa occaſionali euoluatur *e*), haec cum *ratione ſedis omnino* ab Arthritide differat *f*), more ſolito in ipſam quaſi partem carneam muſculi magis deponitur, et licet non tanta ſit, vt partem hanc in notabilem tumorem attollat *g*) tamen et eius contractionem et vel ſolum contactum externum reddit ſumme dolorificum. Verum non male eo defluere hanc materiam, ipſa vocis Rheumatiſmi ſignificatione dixere Veteres *h*). Per vaſa ergo hanc eo defluxiſſe, et antea in ipſa maſſa humorum latuiſſe oportet, quod eo magis Symptomata et hanc depoſitionem ad partes muſculares praecedentia, et retroceſſionem ex iis ſubitam ad partes internas ſequentia confirmant. Eſt igitur, cum primis ſi febres rheumaticas reſpiciamus, haec ad muſculos materiae depoſitio potius quaedam metaſtaſis, quam morbus

e) Ill. LVDWIG de euolutionibus corporis morboſis. Aduerſ. Med. Pract. Vol. I. Part. III. pag. 387. ſqq. et Vol. II. Part. I.

f) Ill. LVDWIG Inſtit. Med. Clin. Part. I. Tr. II. Cap. VIII. §. 573.

g) Ill. van SWIETEN Comment. T. V. §. 1490. pag. 643.

h) ibid. pag. 638.

morbus vere muſcularis, nec forte multum a vero recedo, ſi et idem de morbis articulorum dixero. Iam exanthemata, quorum latet fomes atque materia in tota maſſa humorum, quis vnquam ad ſolos morbos cutaneos retulerit? aut quis haec vel ſolis vnguentis ſanare vel balneis abluere ſtudeat? Vt adeo adfectus rheumaticos, vt vt muſculos potiſſimum excruciantes, et in motu impedientes, non ad morbos proprie muſculares referre, meaeque inſerere Pathologiae audeam.

§. XXV.

Videtur quaedam intercedere hanc inter materiam rheumaticam et eam, quae Eryſipelas efficit, affinitas atque ſimilitudo, ſiue ſcilicet ea, quae eruptionem praecedunt, ſiue quae intempeſtiuam retropulſionem ſequuntur, ſpectemus. Dolet aeque pars affecta, in motu impeditur, at apparens tamen quaedam adeſt intumeſcentia, vt adeo minus alte in vaſculis materia contineri videatur. Profundius tamen aliquantum latet interdum haec materia, ſpeciem tum quaſi Phlegmones exhibens. Poteſt haec inconcinna methodo vel in Eryſipelas exulceratum, quod etiam ſcorbuticum vocant, conuerti et ſic, inprimis ſi in femore et pede id eueniat, non ſecus ac mulierum varices, in peſſimam vixque ſanabilem exulcerationem, Elephantiaſi ſimilem, quae quibusdam malum mortuum dicitur, abire, vel etiam perpetuam quandam ipſis muſculis duritiem et cum rigiditate immobilitatem inducere. Vidi virum, cui hoc ex adfectu adeo erant rigidi omnes muſculi tibiae et tarſi, vt in eis manifeſte ni lapideam, ligneam tamen certe tactu explorarem duritiem. Aegerrime idem vir inceſſit, pede ſcilicet prorſus rigido, licet

nulla adeſſet Ancyloſis, dum ego manu mea adhibita et genu et tibiae cum tarſo articulum ſat facile flecterem. Soli muſculi femur mouentes mihi hic agere viſi ſunt. Delatus eſt alter Vir ad Theatrum noſtrum, malo mortuo olim laborans. In pede dextro cutis cum panniculo adipoſo turgida ſat dura, vlceribus paſſim exeſa et foetida. Muſculi ſubiacentes turgidi, eorumque faſciculi et lacerti duri atque rigidi, materia quadam interiecta, quam ex gummi et adipe mixtam et induratam dixiſſet aliquis, ita vt aegre ſcalpello cederet, et ſatis fibrarum reſiſteret diuulſioni, quippe quae facilius ſe frangi quam diuelli patiebantur. Verum omnes hoſce morbos non ad protopathicos muſculorum morbos referendos eſſe, facile vnicuique rem perpendenti apparet. Ibi enim materia toti humorum maſſae immixta, ad vaſcula vel muſculis ſuperiacentia vel eos ipſos perreptantia, vel et ipſi Neruulorum ſubſtantiae medullari adiacentia depoſita et actionem turbat et dolorem infert. Hic in ipſa tela celluloſa faſciculos nectente latet lympha acris et viſcida, vel adeps deprauatus, eo maiorem ſubiens degenerationem, facile tum partibus vicinis communicandam. At quis vel morbos malae mixtionis, vel morbos Neruorum, vel Vaſorum, vel telae celluloſae ad morbos muſculorum Protopathicos retulerit?

§. XXVI.

Verum ſic plus me negaſſe quam dixiſſe, plus remouiſſe quam poſuiſſe video lubensque fateor. Quale ergo, cui Muſculorum Pathologia ſuperſtrui poſſet, mihi reſtat fundamentum? Duplici ſcilicet nunc reſpectu muſculos intueor, vel vt partes organicas e fibris, vaſis, neruis telaque celluloſa ad certam actionem ſtructas et compo-

ſitas

ſitas vel vt partes ſimpliciores vnice e fibris contractilibus atque irritabilibus factas. Iam multi ſunt morbi muſculos quidem adficientes, verum ad morbos Neruorum, (§. XIX. XX.) Vaſorum, (§. XXIII.) telae celluloſae, (§. XXV.) vel etiam fluidorum (§. XXIV.) magis pertinentes; qui a rigiditate vel laxitate pendent, ii et in reliquas fibras totius corporis cadere poſſunt; irritabilitas aucta vel imminuta ad neruos quoque aliquantum referenda videtur, vt adeo hinc morborum ſolis muſculis propriorum pauciſſima ſuperſint genera, ſpecies tamen, ſi ſingulos muſculos percurramus, quam plurimas comprehendentia. Poſſem huc ſubluxationes muſculorum per validos niſus productos *i*) referre. Licet enim, qui ſubſequitur dolor, manifeſte ad Neruos, licet leuior intumeſcentia interdum ſuperueniens ad vaſcula et telam celluloſam pertineat, licet denique et oſſa potiſſimum in articulis luxari et ſubluxari dicantur, in eo tamen maxima intercedit differentia, quod oſſa nunquam ſeſe ipſa, ſed ſemper ab aliena vi coacta aut et pondere ſolo, relaxatis ſummopere ligamentis e ſede ſua dimoueant, cum contra ea id muſculi interdum propria ſua contractione valida efficere poſſint, nec vlla alia, in qua id ſic contingere poſſit, corporis pars ſit.

§. XXVII.

Poſſem quoque huc referre muſculorum et fabricam et volumen et inſertionem et nexum, quae cuncta non ſolum varia *k*) verum et vitiata eſſe poſſunt, ita vt reliquo

 corpori

i) vide quae de his eleganter dicat Ill. LVDWIGIVS Adu. Med. Pract. Vol. I. Part. IV. pag. 733. ſqq.

k) vid. Ill. Praeſid. Diſſert. de Muſculorum Varietate §. XII. XIII.

corpori non exiguae inde inducantur vel moleſtiae vel deformitates *l*). Poſſunt haec eſſe vel vitia connata vel aduentitia, dum vel grauia vulnera magnam fibrarum muſcularium partem deſtruunt, moleſta cicatrice coagmentatam, Ancyloſin quaſi mentiente, vel dum *conſumtus adeps per ſuppurationem* facit, *vt ad cutem muſculi cohaereſcant, non ſine magno motus muſcularis detrimento m*). Verum ſic rurſus magis me ad morbos organicos *n*) et quidem ad vitia malae conformationis reductum video, quorum quidem ſpecies et varietates innumeras recenſere hic et longum et difficile et forte vix vtile foret. Mihi enim, cui tanta adhuc, quae ad actionem et morbos muſculorum pertinent, non ſatis perſpicua ſunt, non nunc in animo fuit, totam muſculorum delineare Pathologiam, quam potius de hac delineanda cogitare, et quas in commoda morborum diuiſione deprehenderim difficultates, candide Erudito Lectori ad beneuolam proponere diiudicationem.

l) ibid. §. XXIII. XXIV.

m) Ill. de HALLER Elem. Phyſiol. Tom. IV. pag. 422.

n) BOERHAVE Inſtitut. Med. §. 704. Nr. 1. 2. 3. 4.

NOBI-

NOBILISSIMO ATQVE PRAECLARE DOCTO

IOANNI IACOBO WEISSIO

S. P. D.

D. HENRICVS FRIDERICVS DELIVS.

Quo maiorem hucusque voluptatem ex indefeſſa TVA induſtria, cum morum comitate iuncta, quam in gnauiter emetiendo curſu medico apud nos abunde demonſtraſti, Nobiliſſime WEISSI, percepi, eo laetius nunc me ad iſtud negotium accingo, quo ſummos TIBI in medicina honores academicos, facultatis noſtrae nomine, ex merito, tribuam. Laetus quoque, annuente diuina gratia, proſperrima fata praeuideo, quibus vt, cum TVIS, diutiſſime fruaris, ex animo opto. Sic rectiſſime vale, ornatiſſime WEISSI, atque, praeter plurimum reuerendum PARENTEM TVVM, etiam, et Turici TVI inclyti, et orbis literarii, et medici, ornamenta GESNEROS, HIRZELIOS, MEIEROS, RAHNIOS, eosque, qui bene TIBI, nobisque, cupiunt, rectiſſime valere, noſtro nomine, iube. Iterum vale, resque TVAS age feliciter.

Dabam Erlangae d. XVIII. Maii MDCCLXXIV.

NOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO DOMINO CANDIDATO

P R A E S E S

S.

Tecum, Doctiſſimi WEISS, Specimen TVVM Inaugurale publice defenſuro Cathedram conſcendens non exigua adficior voluptate. Per plures annos in Academia noſtra et me ſtudiorum Tuorum habuiſti comitem, ingenii TVI docilis ſummaeque et indefeſſae teſtem diligentiae. Non ſane mediocris eſt parta ſic TVA rerum Medicarum cognitio. Iure TIBI optimo ſummi, ad quos aſpiras, in arte ſalutari honores conferuntur. Hos iam TIBI candide gratulor: hos TVA TIBI decernit eruditio. Haec, vt honores TIBI fert, ſic et, annuente Numine, TIBI, TVISque quam plurima ferat emolumenta, perpetuaeque TVAE felicitatis ſit fundamentum. Mutuam caeterum noſtram quam diutiſſime immo perpetuo ſubſiſtere fac amicitiam. Vale. Scrib. in Academia Friderico-Alexandrina ipſ. Idib. Maii. A. R. S. MDCCLXXIV.

NOBI-

NOBILISSIMO ET PRAECLARE DOCTO

CANDIDATO

D. IO. CHRISTIANVS DANIEL SCHREBER.

Facere non poſſum, quin TE, ad curriculi vitae academicae metam properantem, fauſtis apprecationibus proſequar. Ab eo ſtatim tempore, quo ad nos acceſſiſti, meisque ſcholis intereſſe coepiſti, tantam in TE obſeruaui cum morum integritatem, tum diſcendi cupiditatem, vt ampliſſimam de ſtudiis TVIS ſpem conciperem. Neque ea vllo modo defecit. Quo magis in diſciplinis, futuro medico et neceſſariis et vtilibus, proficiebas, eo magis proficiendi ardor accendebatur. Non, quod faciunt multi, in eo acquieuiſti, vt ſcholas medicas frequentares; horas ſubſecinas lectioni librorum optimorum tribuiſti, et, quod liberi hominis eſt, ita hac in re verſatus es, vt TE cum iudicio legiſſe saepius oſtenderis. Sed ſuperfluum eſſe arbitror, in laudes diligentiae TVAE et profectuum, quos in arte ſalutari feciſti, excurrere, cum de his libellus TVVS luculentiſſimum exhibeat teſtimonium, vnde quid patriae, quid TVIS, quid rei demum medicae ipſi olim abs TE ſperare liceat ſatis intelligitur. Adſit TIBI Deus O. M. a quo felix rerum noſtrarum ſucceſſus atque euentus efflagitandus ac ſperandus eſt, perpetuo, faxit vt cuncta TIBI ſemper ex voto cedant, TEque perenni ſalute, omnique felicitatis genere abundare iubeat. Vale. Dab. Erlangae d. XVI. Maii cIↃIↃCCLXXIIII.

PRAE-

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DOMINO DOCTORANDO

IOANNI IACOBO WEISSIO

S. P. D.

D. IOANNES PHILIPPVS IVLIVS RVDOLPH,

MED. P. P. EXTRAORD.

Non modo morum integritate atque vita decora amorem omnium huius academiae ciuium demeritus es; ſed etiam diligentia, qua per tempus, quo in hac academia commoratus es, omnes medico neceſſarias eumque ornantes ſcientias perdiſcere feliciter conatus es. Saepe enim conamina proficiendi indefeſſa, imo ardorem diſcendi et progreſſus, quos in ſtudiis TVIS feciſti, admiratus ſum, quorum omnium ante annum circiter exemplum praebuiſti, vbi, cum ſanitas TVA quodammodo vacillaret, mihi, ab immodicis lucubrationibus, ne corpus nimiis animi laboribus debilitatum tandem ſuccumberet, TE dehortanti generoſo vitae contemtu reſpondiſti, nunc tempus et occaſionem adhuc adeſſe diſcendi, vt poſtea a laboribus quieſcere poſſis. Iam igitur fructus huius indefeſſae TVAE diligentiae colligis, dum Doctoris in Medicina honores et praemia laborum academicorum condigna merito acquiris; atque nil mihi ſtudiorum tuorum, vt ſpero, teſti claſſico amplius ſupereſt, praeterquam hoc vnum, vt nempe magni TE ſemper faciam atque de ſummis honoribus, quibus propediem ornaberis, et TIBI et Patri tuo optimo ex animo gratuler. Deus T. O. M. TIBI curisque in poſterum tuis pro aegrotorum ſalute vel maxime benedicat. Sic vale, neque mei, meique in TE amoris ſis nunquam immemor. Scribebam Erlangae d. XVI. Maii MDCCLXXIV.

VIRO

VIRO PRAENOBILISSIMO
DOCTORANDO DIGNISSIMO
IOANNI IACOBO WEISSIO
FAVTORI ET AMICO SVO HONORATISSIMO
S. D.
M. CHRISTIANVS MASIVS
P. P. E. OPP.

Plures adſunt cauſae, ob quas et TIBI et mihi gratuler. TIBI quidem non ob eximias modo, quibus benigna natura TE ornauit, animi dotes, ſed etiam ob indefeſſam, qua ſcientias impigre excoluiſti, diligentiam. Tam ſedula haec fuit, vt ſummos mediante illa promeritus ſis in arte ſalutari honores. Nec ſilentio premenda eſt morum tuorum dexteritas, quae tanta eſt, vt bene morati ſtudioſi exemplum conciuibus TVIS praebere potueris. Quod autem et mihi gratulandi rationes habeam, difficile intellectu non eſt. Exhibuiſti TE, vt reliquis Praeceptoribus TVIS illuſtribus, ita et mihi auditorem, eumque ſolertiſſimum. Ingenioſiſſimum TE et cognoſcendi et admirandi diſputatorem anſam praeſertim mihi dediſti. Dum, academicis ſtudiis TVIS feliciter finitis, ad ſummos adſpiras honores, eumque in finem inauguralem TVAM iam defenſurus es diſſertationem, me non teſtem modo, ſed diſſentientem ſimul habere TIBI non diſplicuit. Quae omnia quemadmodum iuſtiſſimam mihi gratulandi loquuntur cauſam: ita et patria TVA cariſſima de bono ciue, PATER vero REVERENDISSIMVS de bene morato filio, omnesque valetudine laborantes de rationali aeque ac ſollicito medico, merito gratulabuntur. Feſtines iam in cariſſimam TIBI patriam, et, vt boni ciuis academici officio ſatisfeciſti, ita dextri medici ſpartam rite ſubire ſtudeas, volo. Abſens vt mei memoriam conſerues, oro rogoque. Equidem TE ſemper in cordatiſſimorum auditorum numero habiturus ſum. Dabam Erlangae d. XX. Maii MDCCLXXIV.

PRAENOBILISSIMO AC DOCTISSIMO
DOMINO DOCTORANDO
AMICO SVO LONGE AESTVMATISSIMO
IOANNI IACOBO WEISSIO
S. P. D.
IOANNES LVDOVICVS MEIERVS
TVRICO - HELVETVS
MEDICINAE DOCTORANDVS, OPPONENS.

Quemadmodum non eadem modo terra, ſed idem quoque ſanguis, nos coniunxit: ita idem ſtudiorum genus nouo vinculo anſam praebuit. Hic nexus eo accuratior euaſit, poſtquam iisdem, per quoddam ſaltim temporis ſpatium, fruiti ſumus Doctoribus peritiſſimis pariter ac fideliſſimis. Auctum eſt hoc coniunctionis vinculum eo, quod examina viriumque tentamina ſimul ſubeundi anſam habuimus. Licet haec omnia ſufficientem, cur mihi gratuler, exhibeant rationem: non deſunt tamen aliae cauſſae, quae voluptatem meam augent. Non vltima illarum eſt, quod TIBI, *Amice dulciſſime* placuerit, me in publica diſſertationis TVAE inauguralis doctiſſimae ventilatione aduerſarium experiri. At ſumma quae reliquas omnes ſuperat, eſt, quod reuerſi cariſſimam in patriam coniunctis viribus aegrotantium ſalutem curaturi, ſimul tamen amicitiam noſtram ſine interruptione excolendi, mutuisque officiis magis magisque confirmandi occaſionem nacturi ſimus ſuauiſſimam. Donec benigniſſima ſors nos reduces denuo ibi coniungat, bene imo optime TE valere iubeo. Dabam Erlangae d. XX. Maii MDCCLXXIV.

VIRO

VIRO
PRAENOBILISSIMO AC DOCTISSIMO
IOANNI IACOBO WEISS
DOCTORALIS DIGNITATIS CANDIDATO DIGNISSIMO
FAVTORI ATQVE AMICO LONGE AESTVMATISSIMO
S. P. D.

ANTONIVS STATIVS MVLLER
MED. CVLT. OPP.

Venit tandem, imo iam adeſt dies ille, qui tot dierum induſtriam larga manu remunerabit, video nempe TE Cathedram aſcendere, eosque, quos dudum meruiſti Honores Doctorales ſumma cum laude reportare. Indefeſſus enim ac cum induſtria plane ſingulari ſtudium TVVM medicum abſoluiſti, ita, vt nemo TIBI vnquam teſtimonium de re bene ac feliciter peracta denegauerit. Preſſiſti nempe veſtigia celeberrimorum medicorum; frequentaſti Collegia Praeceptorum fideliſſimorum, qui in arte ſanandi principes ſunt; Legiſti inclytorum virorum obſeruationes; viſitaſti et aegrotorum cubicula, vt Theoriam cum Praxi coniungeres. Nihil ergo impedit, quo minus TIBI felicem ac auream praxin ominer. TIBI proinde toto ex pectore gratulor de ſummis in medicina honoribus, ac quaeuis fauſta laetus apprecor, optans vt quam diutiſſime in ſalutem Patriae cariſſimae tuae floreas, ac in debellandis morbis tali proſperitate fruaris, vt fama tua tanta gloria percurrat regiones omnes, quanta inter nos hucusque induſtria tua inclaruit. Me autem, quem ſtatim ab initio ſingulari humanitate amare haud dedignatus es, quin et abſens beneuolentia TVA proſequuturus ſis, eo minus dubito, quo magis conſtantiam TVAM ac animi TVI ſerenitatem ac ſinceritatem per omne tempus expertus ſim. Semper ergo amicitiam TVAM magni aeſtimabo, et ad rogum vsque me habebis nominis TVI ſtudioſiſſimum. Dabam Erlangae d. XVII. Maii MDCCLXXIV.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE